

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w. T. III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Kawecki

Protokolant stażysta Monika Paczkowska

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2018 r. w. T.

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko A. B.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, że w dniu 27 czerwca 2017 r. wygasł obowiązek alimentacyjny P. B. wobec A. B. ostatnio ustalony w kwocie 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) miesięcznie na mocy wyroku Sądu Okręgowego w. T. z dnia 11 września 2006 r. w sprawie o sygnaturze akt (...)

II. nie obciąża pozwanej A. B. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda P. B..

III RC 442/17

UZASADNIENIE

W dniu 27 czerwca 2017r. P. B. wniósł pozew przeciwko swojej córce A. B., domagając się ustalenia, że obowiązek alimentacyjny powoda w stosunku do pozwanej, wynikający z wyroku Sądu Okręgowego w. T. z dnia 11 września 2006r., wydanego w sprawie (...) w wysokości 250 zł miesięcznie – wygasł z dniem wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód lakonicznie jedynie wskazał, że pozwana po ukończeniu nauki na poziomie szkoły średniej zamieszkała w B. i podjęła tam zatrudnienie.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa wskazując, że podnosi swe kwalifikacje i dokłada niezbędnych starań w celu uzyskania zawodu i możliwości samodzielnego utrzymania się, zaś sytuacja zarobkowa i majątkowa powoda nie uległa pogorszeniu, a alimenty w kwocie 250 zł nie powinny stanowić dla niego nadmiernego uszczerbku, zaś dla niej są one niezbędne do pokrycia kosztów utrzymania. Pozwana wskazała, że po ukończeniu nauki w liceum w 2015r. podjęła naukę w Z. w T. na kierunku technik usług kosmetycznych, następnie uczyła się w P. (...) S. w T., ukończyła kurs wizażu i stylizacji paznokci w (...) w T., a także podjęła staż finansowy z funduszu europejskiego, jednak jej głównym celem i zamiarem w trakcie tej nauki było czynienie starań o możliwość podjęcia studiów na U. B. w L. w A. W trakcie nauki w wyżej wymienionych szkołach, podejmowała się prac dorywczych i jednocześnie uczyła się do egzaminów wstępnych na studia oraz szkoliła język angielski. Od października 2017r. pozwana mieszka i studiuje w A., ponosząc bardzo wysokie koszty utrzymania własnego i studiów.

Sąd ustalił, co następuje :

Pozwana jest córką powoda, pochodzącą ze związku małżeńskiego, który wyrokiem Sądu Okręgowego w. T. z dnia 11 września 2006r., wydanym w sprawie (...) został rozwiązany przez rozwód. Tymże wyrokiem zasądzono od powoda na rzecz małoletniej wówczas pozwanej alimenty w kwocie 250 zł miesięcznie.

okoliczność bezsporna

Dowody: wyrok k. 112 akt (...) Sądu Okręgowego w. T.,

odpis zupełny aktu urodzenia – k. 7 akt (...) Sądu Okręgowego w. T.,

W tym czasie powód uzyskiwał dochody z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w T. około (...) miesięcznie, matka pozwanej zatrudniona była na Zakładzie (...) i uzyskiwała dochody w wysokości ok. (...) zł miesięcznie. Poza alimentami na rzecz pozwanej, P. B. zobowiązany był alimentacyjnie na mocy wyroku rozwodowego także wobec syna J. B. w kwocie 250 zł miesięcznie i M. B. w kwocie 200 zł miesięcznie; oprócz tego miał na utrzymaniu nowonarodzone dziecko pozamałżeńskie.

Dowody: wyrok k. 112 akt (...) Sądu Okręgowego w. T.,

zaświadczenie o zarobkach E. B. – k. 109 akt (...) Sądu Okręgowego w. T.,

zaświadczenie o zarobkach P. B. – k. 22,47,48 akt (...) Sądu Okręgowego w. T.,

zeznania P. B. – k. 111 akt (...) Sądu Okręgowego w. T.,

zeznania E. B. – k. 111 akt (...) Sądu Okręgowego w. T.,

Obecnie powód założył nową rodzinę, mieszka w L., zatrudniony jest w Zakładzie (...) za wynagrodzeniem (...) zł netto miesięcznie. Czasami, ok. 2-3 razy w roku P. B. dorabia sobie zbierając złom, uzyskuje wówczas dochód w kwocie ok. 200-300 zł. Żona powoda zatrudniona była w charakterze sprzedawcy w sklepie, jednak w wyniku redukcji etatów została zwolniona, obecnie nie pracuje, poszukuje pracy. Rodzina powoda utrzymuje się z dochodów przez niego uzyskiwanych. P. B. jest właścicielem pojazdu marki M., rocznik 2006, wartości ok. (...) zł, zakupionego w trakcie pracy w Niemczech w latach 2011-2013. Na syna ze związku małżeńskiego powód otrzymuje świadczenie wychowawcze 500 zł i zasiłek rodzinny w kwocie ok. 50 zł. Na utrzymaniu powoda pozostaje już jedynie najmłodszy z jego synów. Miesięczne koszty utrzymania obecnej rodziny powoda wynoszą około 1865 zł, z składają się na nie opłaty za:

- czynsz – 125 zł,

- energią elektryczną – 125 zł,

- zużycie wody – 65 zł,

- wywóz nieczystości – 250 zł,

- media (telewizja, internet, telefony) – 350 zł

- utrzymanie syna z drugiego małżeństwa – 350 zł,

- wyżywienie – 200 zł

- paliwo – 400 zł

Dowody: zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości zarobków – k. 21-22,

Zeznania P. B. – k. 109- 110

Pozwana A. B. ma obecnie (...) lat i mieszka i studiuje w miejscowości L. w A. Po ukończeniu liceum w 2015r. pozwana zamierzała już wyjechać na studia do A., jednak nie było jej wówczas na taki wyjazd stać. Pozwana w celu uzyskania zawodu podjęła więc naukę w Z. w T. na kierunku technik usług kosmetycznych, jednak po niespełna 5 miesiącach

edukacji w tej placówce zrezygnowała z dalszego uczęszczania do tej szkoły. W okresie od 1 lutego 2016r. do dnia 1 lipca 2016r. pozwana kontynuowała naukę jako słuchaczka w P. (...) S. w T., a następnie ukończyła kurs wizażu i stylizacji paznokci prowadzony przez Zakład (...) w T.. W tym czasie A. B. pracowała jako kelnerka w restauracji (...) za wynagrodzeniem (...) netto, otrzymywała wówczas także napiwki w kwocie ok. 30-40 zł dziennie. Pozwana sama zrezygnowała z tej pracy.

W styczniu 2017r. pozwana podjęła 3 miesięczny staż zawodowy w salonie kosmetycznym w B. i otrzymywała wówczas wynagrodzenie w kwocie ok. 300 zł. W okresie zamieszkiwania w B., po ukończeniu stażu, do czasu wyjazdu do A., pozwana pracowała także jako kelnerka w ramach umowy o pracę za wynagrodzeniem ok.(...) netto miesięcznie. Z tytułu otrzymywania napiwków miała dodatkowe 500-600 zł miesięcznie.

Z powodu wypadku jakiego doznała pozwana w roku 2013, otrzymała w dwóch transzach odszkodowanie – w roku 2014 – kwotę ok. (...) zł, w listopadzie 2016r. – (...) zł. Pieniądze te przeznaczyła pozwana przede wszystkim na leczenie i rehabilitację, część przeznaczyła na wycieczki i przyjemności, drugą transzę odszkodowania przeznaczyła na pokrycie kosztów wyjazdu do A. na studia i częściowe opłacenie akademika.

We wrześniu 2017r. pozwana wyjechała na studia do A. Obecnie pozwana ukończyła pierwszy rok trzyletnich studiów dziennych na kierunku organizacja imprez okolicznościowych, w przyszłości zamierza rozpocząć także drugi ich etap pozwalający na uzyskanie dodatkowego wykształcenia. Studia w A. kosztują 9.250 funtów rocznie, pozwana zaciągnęła na ten cel pożyczkę studencką, której spłata rozpocznie się po zakończeniu studiów. Pozwana mieszkała dotąd w akademiku studenckim, którego koszt to (...) funtów rocznie. Akademik został przez pozwaną opłacony częściowo z pieniędzy uzyskanych z odszkodowania za wypadek, obecnie pozwana płaci za niego 400 funtów miesięcznie. Z uwagi na wysoki koszt mieszkania w akademiku pozwana zamierza wynająć z koleżanką za kwotę ok. 800-900 funtów mieszkanie, opłaty za nie dzielone będą wówczas na pół. Zajęcia na studiach trwają ok. 3 godzin dziennie, zdecydowanie jednak więcej czasu pozwana musi poświęcać na naukę samodzielnie. Dzięki zaangażowaniu pozwana jest jedną z lepszych studentek na roku. Pozwana otrzymuje stypendium unijne w kwocie 500 funtów rocznie.

Koszty utrzymania pozwanej w A. wynoszą średnio miesięcznie:

- 570 funtów -akademik,
- 150-200 funtów wyżywienie (pozwana żywi się głównie poza domem, z uwagi na brak czasu na przygotowywanie posiłków i „podbieranie” żywności przez innych studentów w akademiku)
- 20-30 funtów środki czystości, higiena,
- 40 funtów pranie,
- 100 funtów – wycieczki, atrakcje,
- 50-100 funtów – wyjazdy w ramach studiów
- 80 funtów – odzież
- 20 funtów – obowiązkowe ubezpieczenie w pracy.

Łączny miesięczny, wykazany koszt utrzymania pozwanej w A. i zaspokajania jej usprawiedliwionych potrzeb wynosi ok. 1150 funtów.

Po dwóch miesiącach pobytu w A. pozwana znalazła zatrudnienie, jest zatrudniona w ramach umowy o pracę, przy stawce 8,15 funta za godzinę pracy. Od uzyskiwanych zarobków pozwana zmuszona jest odprowadzić podatek – obecnie w wysokości 3% zarobku. Zarobki pozwanej uzależnione są od liczby godzin przez nią przepracowanych. Obecnie wynoszą one ok. 320-340 funtów tygodniowo, czyli ok. (...) funtów miesięcznie

Dowody:

- zaświadczenie ze szkoły C. –k. 30,
- zaświadczenie ze szkoły S. – k. 31 akt,
- umowa o staż zawodowy – k. 32-35,
- zaświadczenie o ukończeniu kursu – k. 36-37,
- zeznania świadka E. B. – k. 85-87,
- zaświadczenie o przyjęciu na studia i o wysokości ich kosztów – k. 26-28 akt,
- zaświadczenie o wysokości opłat za akademik – k. 29,
- umowa o pracę – k. 65,
- legitymacja studencka – k. 72,
- harmonogram zajęć na studiach – k. 75-76,
- zeznania podatkowe za lata 2017, 2016, 2015 – k. 77-82,
- wydruk z konta bankowego pozwanej – k. 92-108,
- zeznania A. B. – k. 110-111v

E. B. pracuje obecnie w zakładzie krawieckim w I. zarabia ok. (...) funtów miesięcznie. Koszt miesięcznego utrzymania E. B. wynosi ok. (...) funtów, resztę zarobków mogła przeznaczać na pomoc dzieciom. W okresie pierwszych dwóch miesięcy pobytu A. B. w A. , gdy pozwana nie pracowała, E. B. przesyłała córce ok. 300-400 funtów miesięcznie. Po uzyskaniu pracy przez pozwaną, w ostatnim okresie czasu pomoc finansowa pozwanej ze strony matki nie była już potrzebna, niemniej E. B. obiecała córce, że będzie pokrywała koszt jej wyjazdów studenckich do L..

Dowód: zeznania E. B. – k. 85-87v

Sąd zważył, co następuje :

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, oraz dowód z zeznań świadka E. B. i zeznania stron procesu. Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. W szczególności jednak żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka E. B., jako że były one logiczne, spójne, pozbawione elementów stronniczości. W swojej relacji świadek odwoływała się do osobistych obserwacji, na podstawie których wyciągała logicznie uzasadnione wnioski potwierdzone przedłożonymi przez pozwaną dokumentami i zeznaniami A. B.. Również zeznania stron postępowania odnośnie ich własnej sytuacji materialnej, co do zasady należało uznać za wiarygodne, albowiem korespondowały one z informacjami wynikającymi z dokumentów.

Podkreślenia wymaga, że ustalony w sprawie stan faktyczny nie był przedmiotem sporu między stronami. Strony nie kwestionowały wzajemnie prawdziwości swoich zeznań, nie składały również dalszych wniosków dowodowych na okoliczność ich możliwości zarobkowych, sytuacji rodzinnej i materialnej. Spór sprowadzał się zatem do oceny ustalonych faktów i ich interpretacji w świetle przepisów prawa.

Podstawę dochodzenia roszczeń w postaci ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego stanowi art. 138 kro. Zgodnie z jego treścią w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może doprowadzić nie tylko do zmiany wysokości (podwyższenia lub obniżenia) obowiązku alimentacyjnego, ale i do jego wygaśnięcia. Przez zmianę stosunków należy rozumieć zmiany w zakresie przesłanek obowiązku alimentacyjnego określonych w przepisie art. 135 § 1 kro, tj. usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej i możliwości zarobkowych i majątkowych osoby zobowiązanej. Dodatkowo szczególnym przykładem zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 kro jest wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka wskutek osiągnięcia przezeń zdolności do samodzielnego utrzymywania się, co najczęściej łączy się z możliwością podjęcia pracy zarobkowej (art. 133 § 1 kro).

Art. 133 § 1 kro określa długość trwania obowiązku alimentacyjnego rodzica wobec dziecka. Zgodnie z jego treścią rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z definicji obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka (utrzymanie i wychowanie) wynika zatem, iż obowiązek ten ustaje dopiero wówczas, gdy dziecko osiągnie samodzielność życiową.

Ponadto stosownie do art. 133 § 3 kro rodzice mogą się uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możności samodzielnego utrzymania się.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż pozwana jest obecnie osobą pełnoletnią. Obowiązek alimentacyjny powoda należało więc rozważyć w aspekcie istnienia po stronie pozwanej możności samodzielnego utrzymania się.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, obowiązek alimentacyjny przewidziany w art. 133 § 3 kro wygasa z chwilą osiągnięcia przez dziecko odpowiedniego stopnia fizycznego i umysłowego rozwoju, potrzebnego do usamodzielnienia się i do uzyskania środków utrzymania z własnej pracy i z własnych zarobków (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 1980 r., III CRN 144/80). Osiągnięcie samodzielności życiowej z reguły łączy się zatem z możliwością podjęcia pracy zarobkowej po osiągnięciu odpowiedniego wieku.

Pozwana ma aktualnie (...) lat. Posiada wyuczony zawód kosmetyczki, w którym przez kilka miesięcy odbywała staż. Po ukończeniu liceum w roku 2015 pozwana już w czasie nauki w szkole C. podjęła pracę w charakterze kelnerki i uzyskiwała wynagrodzenie pozwalające jej na samodzielne utrzymanie się. Jak wynika z zeznań pozwanej samodzielnie podjęła decyzję o zaprzestaniu tej pracy. Następnie, w okresie pobytu w B., pozwana do momentu wyjazdu do A., również pracowała w ramach umowy zlecenia i uzyskiwała dochód w wysokości ok. (...) zł netto.

Pozwana twierdzi, że podejmując kształcenie w zupełnie nowym kierunku ma nadzieję na zwiększenie swoich szans na rynku pracy. Jest oczywistym, że pozwana ma prawo do samorozwoju i poszerzania swojej wiedzy, niemniej decydując się na podjęcie dodatkowego kształcenia, jako osoba już dorosła i posiadająca wyuczony zawód powinna uwzględnić wszystkie konsekwencje takiej decyzji, również te o charakterze finansowym. Tymczasem pozwana zapisała się na studia, których profil pozostaje bez jakiegokolwiek związku z jej obecnymi kwalifikacjami. Sąd miał na względzie, że wcześniej pozwana nie miała możliwości finansowych, by wyjechać do A. i zacząć tam studiować, niemniej decyzję o wyjeździe podjęła po niemal 2 latach od ukończenia liceum i jak należy oceniać – nietrafnej decyzji o kształceniu się w zawodzie kosmetyczki. Skoro pozwana samodzielnie podjęła decyzję o zmianie swojego profilu zawodowego, to nie może oczekiwać, że powód będzie w dalszym ciągu współfinansował jej utrzymanie, pozwana ma wyuczony zawód, jest obecnie w pełni zdrową i samodzielną.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka nie wygasa z osiągnięciem przez uzyskanie przez dziecko jakiegoś określonego wieku, a w szczególności przez uzyskanie przez nie pełnoletności. Stosownie bowiem do przepisów art. 133 w związku z art. 96 k.r.o. rodzice powinni w miarę swych możliwości "troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego

uzdolnień". Jeżeli więc uzdolnienia dziecka przemawiają za tym, że w celu ich należytego wykorzystania dla dobra społeczeństwa powinno ono odbyć studia wyższe, obowiązek alimentacyjny rodziców powinien w zasadzie trwać do czasu ukończenia tych studiów. Niemniej jednak nie można przyjąć, by rodzice byli obowiązani dostarczać środków utrzymania dziecku, które będąc już przygotowane należycie do wykonywania przez nie odpowiedniego dla niego zawodu, podejmuje dla podniesienia swych kwalifikacji dalsze kształcenie się, a zwłaszcza jeżeli z własnej winy powtarza lata nauki i wskutek tego nie rozpoczyna studiów w przewidzianym programem okresie. Dwuletni okres nauki pozwanej dla zdobycia zawodu kosmetyczki i następcza zmiana profilu kształcenia, nie powinna już obciążać powoda i uzasadnia uchylene jego obowiązku alimentacyjnego. Na względzie należało mieć także fakt, że pozwana zatrudniona była w charakterze kelnerki i już wówczas uzyskiwała z tego tytułu dochody pozwalające jej na utrzymanie się, decyzję o rozpoczęciu studiów w A. mogła podjąć więc także po zgromadzeniu odpowiednich środków – także w dłuższym okresie czasu - na ten cel, zapewniających jej możliwość samodzielnego utrzymania się w A.

Sąd docenia chęć kontynuowania edukacji przez pozwaną, ale nie podziela założenia, że dalsza nauka wyłącza możliwość samodzielnego utrzymania się przez podejmującego tą naukę, przez własną pracę zarobkową. Przerwanie alimentowania w tych konkretnych okolicznościach nie jest równoznaczne z uniemożliwieniem pozwanej dalszego kształcenia. W ocenie Sądu, pomijając już nawet rozważania wyżej poczynione, dotyczące uzyskania doświadczenia zawodowego w dziedzinie szeroko rozumianej kosmetyczki, zatrudnienia i dochodów osiąganych w Polsce, czasu rozpoczęcia studiów w całkiem nowej dziedzinie, uznać należało, że pozwana jest już osobą, która może utrzymać się samodzielnie.

A. B. dzięki swemu poświęceniu i zaangażowaniu osiąga obecnie dochody, które pozwalają jej na samodzielne utrzymanie. Zestawienie kosztów zaspokajania jej usprawiedliwionych potrzeb, przy uwzględnieniu nawet górnych stawek tych kosztów -wskazywanych przez nią samą, z osiąganymi dochodami, prowadzi do wniosku, że dochody są wystarczające na zaspokojenie potrzeb pozwanej. Pamiętać też należy, że pozwana otrzymuje także stypendium unijne. Jak wynika z zeznań E. B., obecnie pozwana nie oczekuje także od niej większej pomocy finansowej. Jak wskazywała A. B. ma ona także możliwości zmniejszenia kosztów utrzymania własnego – poprzez rezygnację z drogiego akademika i zamieszkanie w wynajmowanym mieszkaniu i poczynienie oszczędności w zakresie żywienia. Uzyskiwanie dochodów w A. następuje bez wątpienia dużym wysiłkiem pozwanej, ale jak wynika z jej zeznań potrafi ona połączyć naukę z pracą i czyni to na tyle umiejętnie, że jest jedną z lepszych studentek na roku, a więc nauki przez to nie zaniedbuje.

Z tych względów na podstawie art. 138 kro orzeczono jak w pkt. 1 wyroku.

Z uwagi na fakt że pozwana studiuje, ponosi wysokie koszty swego utrzymania, Sąd nie obciążył jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz P. B..